

**QORTI TAL-MAGISTRATI (GĦAWDEX)
ĠURISDIZZJONI INFERJURI**

MAGISTRAT DOTTOR PAUL COPPINI LL.D.

Illum it-Tlieta, 13 ta' Marzu 2018

Avviż Numru: 8/2015 PC

Mary Xiberras

vs

Classic Real Estate Limited

Il-Qorti,

Rat l-Avviż tal-attriċi li bih talbet lis-soċjeta' konvenuta tghid għaliex m'għandheix tkun ikkundannata thallas lilha s-somma ta' erbat elef mitejn u hamsin Ewro u tlita u tletin ċenteżmu (€4250.33ċ) dovuti in lineja ta' pagi u beneficii għal impieg li kellha miegħek. Bl-imghaxx skont il-ligi. Bl-ispejjeż kollha nkluzi dwak ta' l-ittra ufficcjali tal-11 ta' Mejju 2015 u dawk tal-mandat ta' sekwestru pprezentat kontestwalment u bl-ingunzjoni għas-subizzjoni.

Rat in-Nota tal-Ecċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta li wiegħbet:

1. Illi t-talbiet attriċi huma nfondati fid-dritt u fil-fatt;
2. Illi in oltre u mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-azzjoni attriċi hija preskritta ai termini tal-artikolu 2417(c) tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Salvi ecċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Bl-ispejjeż kollha, u bl-ingunzjoni tal-attriċi minn issa għas-subizzjoni.

Rat is-sentenza ta' din il-Qorti, kif diversament ippresjeduta, tat-22 ta' Settembru 2016.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Appell (Inferjuri) tat-3 ta' Marzu 2017, fejn, filwaqt illi kkonfermat is-sentenza tal-ewwel Qorti fil-parti ċaħdet l-eċċezzjoni (ulterjuri) tal-preskrizzjoni skont l-artikolu 7 (1) tal-Kap. 452, ħassret il-kumplament tas-sentenza u wara li ċaħdet l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni abbażi tal-artikolu 2147(c) tal-Kap. 16, reġgħet bagħtet il-kawża lil din il-Qorti għall-kontinwazzjoni u deċiżjoni fuq il-mertu.

Rat id-digriet tagħha tas-16 ta' Jannar 2017 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza.

Rat in-Noti tal-Osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti.

Rat l-atti l-oħra kollha tal-kawża, inklużi l-affidavits u dokumenti esebiti.

Ikkundirat:

Illi permezz tal-kawża tagħha l-attriċi talbet li s-soċjeta' konvenuta tiġi kkundannata tħallasha s-somma ta' €4250.33ċ dovuti lilha bħala paga u benefiċċji in konnessjoni mal-impieg li kellha mal-istess soċjeta'. Matul il-kors tas-smieġ tal-kawża, gie kjarifikat illi din is-somma tirrapreżenta dak li l-attriċi kkalkulat li għandha tiġi kkompensata għal *vacation leave* li naqset milli tieġu tul iż-żmien li damet taħdem mas-soċjeta' konvenuta. Hija tikkontendi li dan il-*leave* ma setgħetx tiegħu minħabba li kien ikollha wisq x'taġġmel, u ġieli anke meta ppruvat tiegħu, kien ikollha għal xi raġuni jew oħra, tidhol għax-xogħol għax hekk kien jehtieg biex jinqdew il-klijenti tagħhom.

Is-soċjeta' konvenuta, apparti l-eċċezzjonijiet tal-preskrizzjoni, li kif rajna ġew ġia miċħuda, ikkontestat it-talba fuq il-mertu, billi sostniet, permezz tad-direttur tagħha, li hija qatt ma żammet lill-attriċi milli tieġu l-*leave* kollu li hija kienet intitolata għalih.

L-artikolu 22(2) tal-Kap. 452 li jirregola l-impiegi u relazzjonijiet industrijali, jistipula li:

“Mat-tmiem ta' kuntratt ta' servizz il-pagi kollha li jkunu għadhom ma tħallsux u kull kumpens li għandu jithallas lill-impjegat għall-*leave* mhux meħud għandhom jithallsu mad-data tal-jum tal-paga li tiġi minnufih wara iffissata skont is-subartikolu (1) bħallikieku l-kuntratt ma ntemmx.”

Hija għalhekk il-liġi stess li tipprovdi għall-ħlas tal-kumpens dovut għal *leave* li ma jkunx ittieħed, mat-tmiem tal-impieg. Irriżulta li l-attriċi tterminat l-impieg tagħha mas-soċjeta' konvenuta fil-31 ta' Marzu 2014¹. Imbagħad għamlet xahrejn oħra xogħol fuq bażi *part-time* sakemm tagħat il-*hand over* lis-sostitu tagħha². Mhux kontestat li hija tħallset il-paga kollha lilha dovuta. L-attriċi ppresentat rendikont

¹ Ara Dok. JD 1 a fol. 16 ta' proċess

² Ara affidavit tal-attriċi a fol. 79 – 81

ta' kif waslet biex tirreklama s-somma ta' €4250.33³. F'dan ir-rendikont tindika il-granet kolha f'kull sena mill-2004 sal-2012 li hij anaqset mill-tiehu *leave*, u kemm fil-fehma tagħha kienet intitolata tingħata kumpens għalihom.

Kif imfisser mill-Qorti tal-Appell (Inferjuri):

“... il-hlas għal leva jrid jiġi sostitwit b'indennita' monetarja. Il-kriterju li bih tigi kalkolata r-retribuzzjoni li trid tingħata għandu necessarjament jiehu qies taż-żmien li fih il-leave kellu jittiebed, u mbux, ... bil-kriterju ta' l-akkumulazzjoni ta' dak il-leave skond ir-rata tal-paga vigenti fil-mument meta giet avanzata l-pretensjoni ...”⁴

Dan jidher appuntu li kien dak li għamlet l-attriċi fl-eżerċizzju tagħha b'għex waslet li kkalkolat l-ammont dovut lilha. Infatti jidher li għal kull msena hadmet b'rata differenti ta' paga għal kul gurnata li ma haditx *leave*, tant li għas-sena 2004 bdiet b'rata ta' €13.387⁵ u spiccat b'rata ta' €35.748⁶ għas-sena 2012⁵.

Is-soċjeta' konvenuta ma ressqet ebda prova biex tikkontradiċi lill-attriċi, la fir-rigward tal-granet li hija indikat li ma haditx *leave* f'kull sena mill-2004 sal-2012, u lanqas għal dak li għandu x'jaqsam mar-rata ta' paga li biha hija kienet tithallas f'kull sena rispettivament. Ippruvat biss li titfa' dubbju dwar il-veracita' tagħhom fin-Nota tal-Osservazzjonijiet tagħha⁶. Jidher, anzi, li l-attriċi kienet tant preċiża fil-kalkoli tagħha li anke naqqset minn jeddha €400,⁷ li d-direttur tas-soċjeta' attriċi qal li kienu thallsu lilha bhala kumpens għall-użu ta' appartament li kienet selfitu għal xi żmien, biex jakkomoda fih xi haddiema li kellu jahdmu fi proprjeta' tiegħu⁸.

Fin-Nota tal-Osservazzjonijiet tagħha, s-soċjeta' konvenuta, biex donnu tikkontesta d-dritt li l-attriċi tircievi l-kumpens mitlub, tirreferi għar-regolament 8(1) tal-L.S. 452.87 li jstipula li:

“Kull haddiem għandu jkun intitolat għal *leave* bi hlas kull sena li mill-inqas ikun ekwivalenti f'għadd ta' sigħat għal erba' ġimgħat u tnejn u tletin siegħa mkejje fuq il-baži ta' ġimgħa ta' erbghin siegħa xogħol, u fuq gurnata ta' tmein sigħat xogħol u minn dan id-dritt ta' *leave* li jingħata kull sena, perjodu minimu ekwivalenti għal erba' ġimgħat ma jstax jinbidel ma' *allowance* li tingħata minflok, minbarra meta r-relazzjoni ta' impieg tkun itterminata, u kull ftehim kuntrarju għal dan għandu jkun null u invalidu:

...”

Tagħmel referenza wkoll għas-subregolament (3) tal-istess regolament li jaqra:

³ Ara Dok. MXA 1 a fol. 103

⁴ Ara senenza fil-kawża: jeffrey Camilleri vs Koperattiva ta' Min Irabbi l-Majjal Limited (K.I.M. Limited) deċiża fis-27.02.2008

⁵ Ara Dok. MXA a fol. 103

⁶ Ara l-aħħar parti ta' din in-Nota a fol. 108 verso

⁷ Ibid.

⁸ Ara xhieda ta' Joseph Dimech a fol. 70

“Minkejja d-dispożizzjonijiet tas-subregolament (1), proporzjoni mid-dritt tal-*leave* li ma taqbiżx il-50% tad-dritt għal-*leave* li jingħata kull sena tista’, bi ftehim reċiproku bejn il-prinċipal u l-impjegat, tingħadda darba biss għas-sena kalendarja li tmiss. Dan il-*leave* li jiġi mgħoddi ‘l quddiem mis-sena ta’ qabel għandu jittiehed l-ewwel, u ma jistax jerġa’ jiġi mgħoddi ‘l quddiem mill-ġdid.”

Imma, l-ebda wiehed minn dawn is-subregolamenti, fiċ-ċirkostanzi tal-każ, ma jnaqqas mid-dritt tal-attriċi li tipperċepixxi dan il-kumpens. Dan għaliex tal-ewwel jagħmel eċċezzjoni speċifika għal meta l-impieg ikun intemm, kif proprju għandna fil-każ in eżami; u l-iehor għax ma rriżulta li kien hemm ebda ftehim simili bejn il-kontendenti.

L-argument tas-soċjeta’ konvenuta li d-direttur tagħha kien ihegġeg lill-attriċi biex tieġu l-*leave* li kien għad baqagħlha, u li qatt ma żammha milli tagħmel dan, lanqas ma jreġi. Dan għaliex jidher li kien kuntent b’li kienet qed tagħmel l-attriċi, tant li qatt ma ordnalha biex ma tmurx għax-xogħol biex tieġu l-*leave* li kien imissha bil-liġi, hall b’hekk jevita li altrimenti jkollu jikkumpensaha.

Għaldaqstant billi rriżulta li t-talba attriċi hija ġustifikata, tiddecidi dwar il-mertu billi, filwaqt illi tiġhad ukoll l-ewwel eċċezzjoni tas-soċjeta’ konvenuta, tilqa’ t-talba attriċi u tikkundanna lis-soċjeta’ konvenuta sabiex thallas lill-attriċi s-somma ta’ erbat elef mitejn u ħamsin ewro u tlieta u tletin ċenteżmu (€4250,33ċ), bl-imghaxijiet relattivi b’effett mill-ewwel ta’ April 2014,⁹ u bl-ispejjeż, oltre dawk ġia decizi mill-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha tat-3 ta’ Marzu 2017, ikunu a karigu tal-istess soċjeta’ konvenuta.

(ft) Paul Coppini
Maġistrat

(ft) Silvio Xerri
D/Reġistratur

Vera Kopja

Għar-Registratur

13.03.2018 – Inf8.2015 – Xiberras Mary vs Classic Real Estate Limited
1154

⁹ L-impieg tal-attriċi ġie terminat fil-31 ta’ Marzu 2014